

FAKTA OM

KLARGØRING TIL MALERARBEJDE

Ved klargøring til malerarbejde kan man især udsættes for støv og kemi, belastende arbejdsstillinger og ensidigt gentaget belastende bevægelser samt for ulykker.

Vær opmærksom på, at bl.a. arbejdsgivere og ansatte har ansvar og pligter i forhold til Arbejdsmiljøloven. Læs mere i [Håndbogen – arbejdsmiljø i bygge og anlæg](#).

Planlæg arbejdet

Det er arbejdsgiverens ansvar at planlægge og tilrettelægge arbejdet, så det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Dette skal ske i samarbejde med arbejdsmiljøorganisationen eller med de ansatte, når der ikke er pligt til at oprette arbejdsmiljøorganisation.

Tænk alle arbejdsopgaver igennem, når I planlægger arbejdet. Vær særligt opmærksom på:

- Om der er farlige stoffer i de overflader, der skal slibes eller afrenses.
- At begrænse støv og anvende de mindst støvende arbejdsmetoder.
- At sikre de nødvendige personlige værnemidler på arbejdsstedet.
- At begrænse løft og bæring.
- At anvende gode arbejdsredskaber og tekniske hjælpemidler.
- At have fokus på gode arbejdsstillinger.
- At variere opgaverne, så de samme muskelgrupper ikke belastes over længere tid.
- At arbejde sikkert i højden.
- At der er ryddede afgangs- og transportveje.
- At håndtere affald sikkert.

Det er en fordel, at disse forhold er taget i betragtning inden tilbudsgivning.

Farlige stoffer

Overflader med gammel maling og tapet kan indeholde farlige stoffer. Det kan fx være bly og PCB. Tapet kan indeholde skimmelsvamp og bag tapet kan fx findes asbestholdig puds. Når man begynder at afrense gammel maling eller tapet, kan stofferne blive frigivet og udgøre en risiko.

Der skal i sådanne tilfælde tages særlige forholdsregler. Disse forholdsregler er afhængigt af, hvilke stoffer der er tale om og hvilken afrensningsmetode, der anvendes. Ved arbejde med farlige stoffer skal der altid laves kemisk APV.

Det er bygherres ansvar at undersøge, om der er farlige stoffer, før opgaven sættes i gang.

Er der tvivl om, hvorvidt overfladerne indeholder farlige stoffer, skal der tages forholdsregler, som om man arbejder med farlige stoffer.

Læs mere her i følgende vejledninger fra BFA Bygge og Anlæg:

[Håndtering af bly i bygninger](#)

[Håndtering og fjernelse af PCB-holdige bygningsmaterialer](#)

[Når du støder på skimmelsvamp](#)

[Asbest-huset.dk](#)

[Styrpaastofferne.dk \(kemisk APV\)](#)

Afvaskning

Vælg det mindst skadelige rengøringsmiddel/grundrens.

Brug altid gummihandsker, da rengøringsmidler og vand affedter huden. Brug egnet beskyttelse, hvis der er risiko for stænk i ansigtet.

Det er ikke tilladt at højtryksspule asbestholdige materialer, men hårde udvendige fibercementplader med asbest må rengøres med blød vandstråle og blød børste.

Begræns støv

Alt støv er sundhedsskadeligt. Når man skal slibe fx træværk og fjerne gammelt tapet, er det vigtigt at planlægge arbejdet, så der udvikles så lidt støv som muligt. Anvend derfor arbejdsmetoder og værktøjer, der begrænser ud-sættelse for støv.

Eksempler på gode støvsvage metoder ved slibning/afrensning af:

Maling	Vådslibning. Brug malingfjerner eller linolie, der blødgør malingen, så den kan skrubes af i fugtig tilstand. Ved slibning kan støvet fjernes ved kilden med støvsuger af minimum klasse M, der er koblet til slibemaski- nen. Indeholder malingen kræftfremkaldende stoffer anvendes støvsuger med klasse H. Vinduer tages hjem og afrenses på værksted, der er indrettet med procesudsugning mv.
Sandspartel	Slibeklods eller girafsliber med støvsuger af minimum klasse M – dog altid klasse H, hvor sandspartel inde- holder kvarts.
Tapet	Befugtning af tapetet, så det kan skrubes af i fugtig tilstand. Væggen påføres tapetklister og dækkes herefter med tynd plast til næste dag, hvorefter den fugtige tapet kan skrubes af.

Brug effektivt sug på slibemaskiner. Vær opmærksom på at bruge den rette støvsugerklasse.

Hvis der alligevel udvikles støv skal der anvendes egnet ånde-
drætsværn med partikelfilter. Andre værnemidler kan også være
nødvendige fx støvafvisende dragt og beskyttelse af øjne og
hud.

Samtidig skal arbejdsområdet afgrænses i forhold til andre hånd-
værkere fx med plast-støvvæg eller lukkede døre. Ved kraftig
støvudvikling kan man anvende luftrensere, som skaber under-
tryk i arbejdsområdet.

Ved støvende arbejde skal der løbende rengøres ved hjælp af
støvsuger.

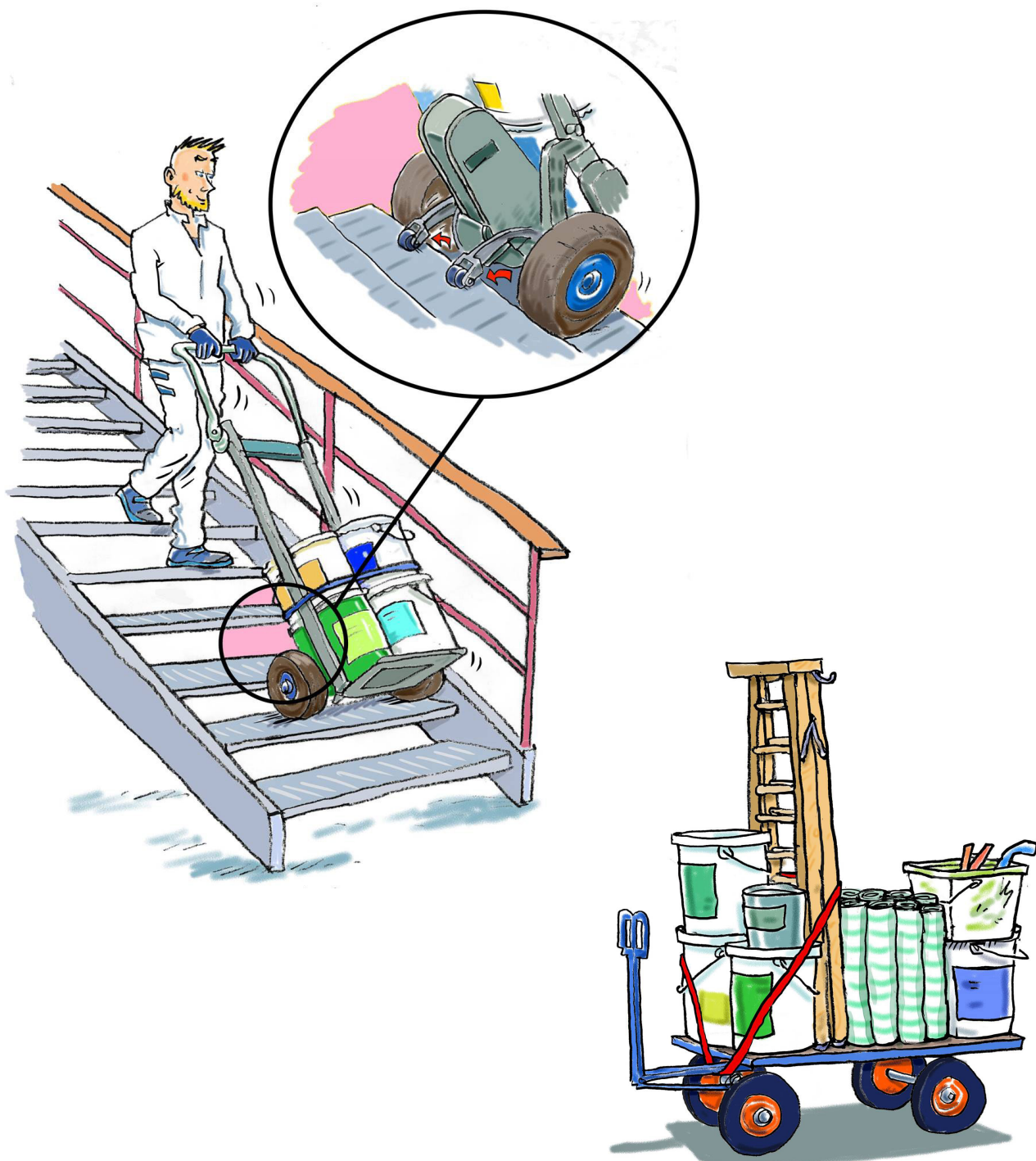
Ved bearbejdning af overflader med farlige stoffer, skal der tages
særlige forholdsregler. Se afsnittet "Farlige stoffer".

Begræns løft og bæring

Planlæg arbejdet, så løft og bæring begrænses.

Brug egnede hjælpemidler til at transportere materialer og værktøj. Det kan fx være en trækvogn eller en elektrisk trappevogn. Hvor det er muligt, så anvend elevator til transport mellem etager.

FAKTA OM Klargøring til malerarbejde

Vælg gode arbejdsredskaber og tekniske hjælpemidler

Find arbejdsredskaber fx slibeklods og skrabejern med gode greb, så belastes hænder og håndled mindre. Et tykt greb aflaster håndens muskler og led.

Brug tapetskraber med langt skaft, så der kan arbejdes med begge arme samtidig.

Brug sele eller holder til girafsliber, så arbejde med armene over skulderhøjde kan udgås.

Find tekniske hjælpemidler og hjælp værktøjer på www.bygergo.dk

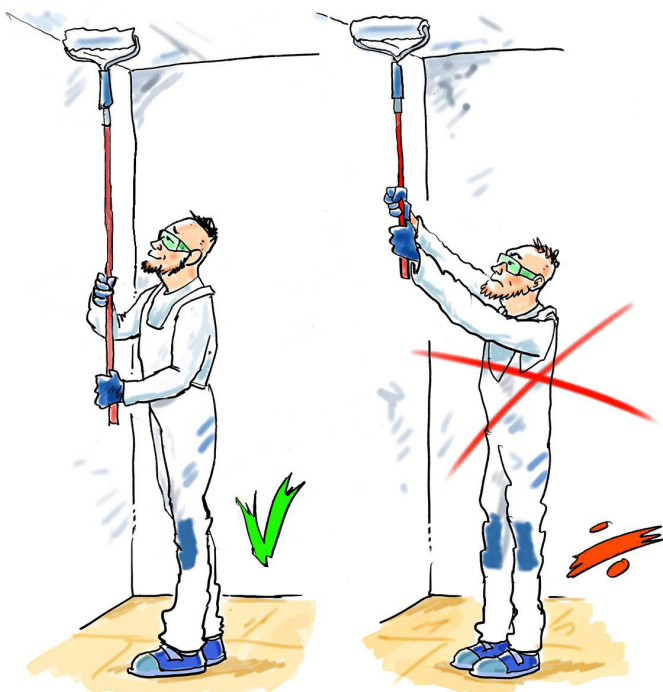
Arbejdsstillinger – få gode vaner

Sørg for at der anvendes gode arbejdsstillinger i virksomheden. Følgende er her vigtigt ved udførelsen af arbejdet:

- At arbejde med ret ryg og nakke.
- At undgå langvarigt arbejde med bagoverbøjet nakke.
- At undgå vrid af kroppen (næse og tæer i samme retning).
- At bruge begge hænder.
- At undgå arbejde med hænderne over skulderhøjde og med led i yderstillinger.
- At arbejde tæt på opgaven.
- At anvende fodtøj/sikkerhedssko, der er egnede til arbejdet og passer til medarbejderen.
- At begrænse hugsiddende, knælende eller knæliggende arbejde.
- At begrænse tiden, hvor der arbejdes i samme arbejdsstilling.
- At variere mellem forskellige arbejdsopgaver, hvis belastende arbejdsstillinger ikke kan undgås.

Man kan evt. supplere med at indføre kollegasparring for at fastholde de gode arbejdsstillinger.

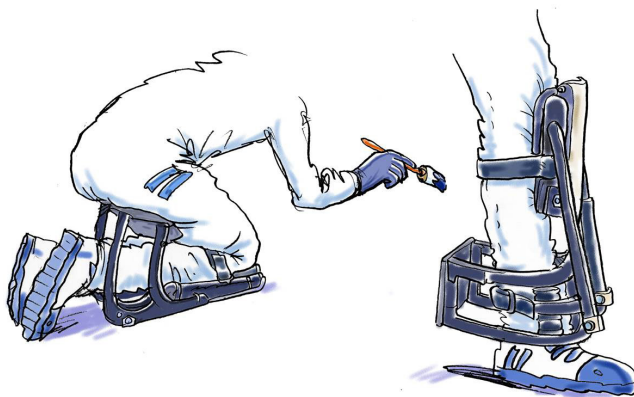
Sørg for, at arbejdsområdet er ryddet for materialer m.m. Udover at rod og uorden kan give ulykker, kan det også medvirke til dårlige arbejdsstillinger, fordi man ikke kan komme til.

Varier opgaverne

- Brug både venstre og højre hånd/arm, så belastningen fordeles.
- Skift mellem opgaver i forskellige højder (fx under knæhøjde og over hovedhøjde).
- Skift mellem opgaver, der belaster forskellige muskelgrupper.

Arbejdet skal planlægges, så der kan skiftes mellem flere forskellige opgaver i løbet af arbejdsdagen. Arbejdet skal varieres, så der skiftes mellem arbejde over og under skulderhøjde og mellem det hårde og det mindre hårde arbejde. Der kan holdes mikropauser af 2-10 sekunders varighed, hvor kroppen strækkes ud.

Arbejd sikkert i højden

Når der skal arbejdes højere, end man kan nå fra gulvniveau, er det vigtigt at anvende det sikreste og mindst belastende hjælpemiddel. Valget afhænger dog altid af arbejdets art, omfang og risiko.

- Forlængerskaft og girafholder anvendes mest mulig, så man har fast grund under fødderne.
- Lift anvendes frem for stillads.
- Stillads anvendes frem for stiger.

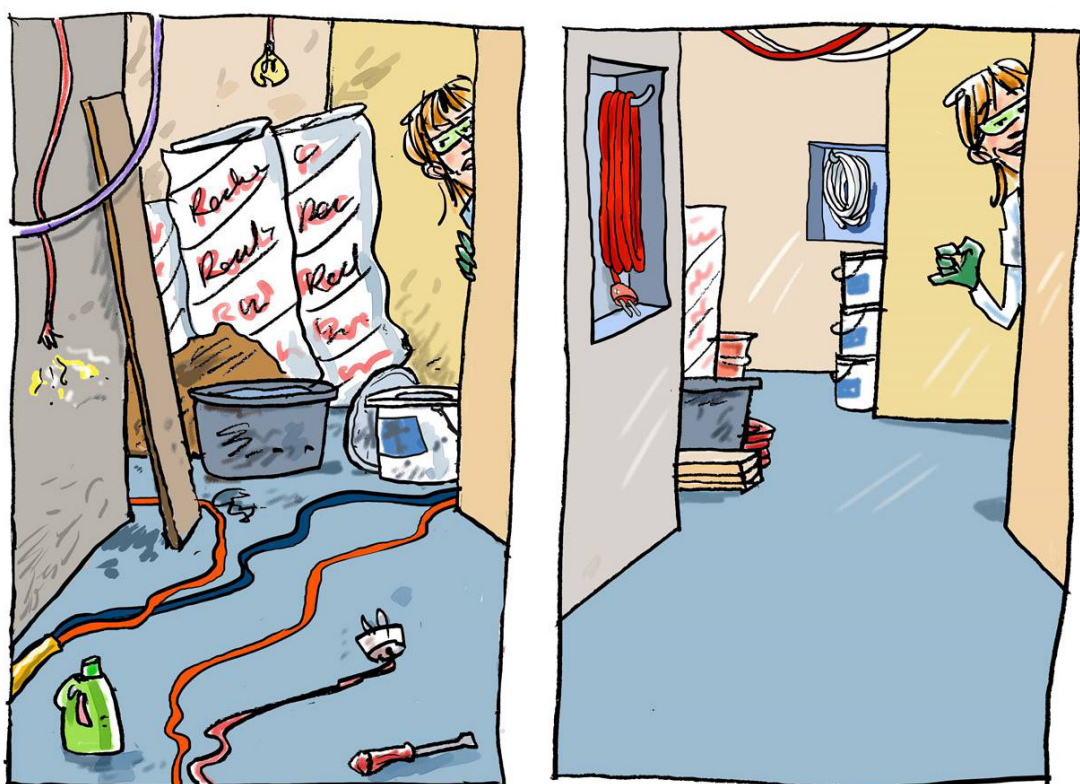
- Forlængerskaft til tapetstripper eller slibeklods kan anvendes ved arbejde op til en vis højde. Ved brug af girafholder kan man slibe lofter i op til 4 meters højde, mens man går på gulvet. Disse metoder giver god fleksibilitet i bevægelser og minimerer risiko for ulykker og nedslidning.
- Skal man højere op er lifte eller stationære stilladser bedst egnede. Mindre rullestilladser og arbejdsplatforme kan anvendes som alternativ til stiger.
- Ved arbejde på facadestilladser, fx ved afrensning af vinduer, kan det være nødvendigt at få flyttet konsoldækkene flere gange for at opnå korrekt arbejds højde.
- Stiger bør kun anvendes i mindre omfang. Ved arbejde på stiger må man ikke anvende to-håndsbetjent værktøj.

Når der arbejdes med stiger, stilladser og lifte skal fabrikantens anvisninger følges.

Adgangsveje og arbejdsområde

Adgangsveje og arbejdsområde skal være ryddede og af en beskaffenhed, så man kan færdes og arbejde sikkert. Ved fragt af materialer skal adgangsvejene have en bredde på mindst 80 cm. Er det kun gå-veje, kan minimusbredden sænkes til 60 cm.

Rod og løse ledninger øger risikoen for at snuble, og gør det svært at holde arbejdsområdet rent. Ryddelige adgangsveje og arbejdsområder gør det lettere at bruge hjælpemidler som fx girafholder og rullestilladser. Undgå materialeoplag som hindrer gode arbejdsstillinger og brug af hjælpemidler.

Håndter affald sikkert

Hvis afrenset maling eller tapet indeholder farlige stoffer, skal dette opsamles i tætsluttende emballage (fx dobbelt plasticsæk), så spredning undgås. Der skal bæres personlige værnemidler indtil alt affaldet er forsvarligt emballeret.

Forurennet og farligt affald skal anmeldes til den stedlige kommune og bortskaffes efter dennes retningslinjer.

Særligt til bygherre og projekterende

Gå så tidligt som muligt i dialog om planlægning og udførelse af arbejdet med entreprenører i byggeriet herunder dem, der skal stå for malerarbejdet. Så er det lettere at sørge for at arbejdet i udførelsesfasen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

I forhold til klargøring til malerarbejde skal **bygherre** være særligt opmærksom på ansvaret for følgende:

- At der ved renovering skal gennemføres forundersøgelser af farlige stoffer i overflader m.m., før arbejdet sættes i gang. Ved arbejde med farlige stoffer og materialer skal der laves Plan for Sikkerhed og Sundhed når 2 entreprenører arbejder samtidigt på byggepladsen.
- Hvis der kun er en virksomhed på pladsen, er det den virksomhed, der fungerer som rådgiver og skal stå for at rådgive bygherre om, at der skal være lavet de relevante forundersøgelser.
- At adgangs- og transportveje er ryddede og af en beskaffenhed, så man kan færdes sikkert og så man kan anvende egnede tekniske hjælpemidler til transport af materialer.
- At støvende arbejde skal afgrænses fra øvrige entreprenører.
- At forsinkelser i byggeprocessen kan medvirke til et urimeligt tidspres for malerentreprisen.

I forhold til malerarbejde skal den **projekterende** være særligt opmærksom på ansvaret for følgende:

- At rådgive bygherre om relevante forundersøgelser.
- At fortælle bygherren om arbejdsmiljølovgivningens krav til bygherren fx om koordinering.
- At projektere, så arbejdet kan foregå på en arbejdsmiljømæssig forsvarlig måde.
- At virksomhederne og deres ansatte kan bruge egnede tekniske hjælpemidler i projektet.

Arbejdstilsynet har haft BFA-vejledningen til gennemsyn og finder, at det indhold, herunder tekst og billeder, der knytter sig til arbejdsmiljøforhold, opfylder de krav, der følger af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet vejledningen, som den foreligger, og gør opmærksom på, at der kan være arbejdsmiljøproblemstillinger og -krav, der ikke er behandlet i vejledningen. Arbejdstilsynet har gennemgået vejledningen i overensstemmelse med regler og praksis pr. 1/9 2019.